

**Azərbaycan Respublikası
Dövlət Gömrük Komitəsi**

Azərbaycan Respublikası Xarici Ticarətinin Gömrük Statistikası

**Hesabat dövrü:
01.01.2017 – 30.11.2017**

1) Xarici ticarətin gömrük statistikasının əsas göstəriciləri

Göstəricilər	Min ABŞ dolları ilə	Milyon ABŞ dolları ilə	İxrac və idxalın xüsusi çəkisi, faizlə
Xarici ticarət dövriyyəsi	20 291 683.43	20 291.68	100.00
o cümlədən:			
İxrac	12 500 979.90	12 500.98	61.61
İdxal	7 790 703.53	7 790.70	38.39
Xarici ticarət saldosu	4 710 276.37	4 710.28	-

2) Büdcə daxilolmaları haqqında məlumat

Gömrük ödənişləri	Məbləğ (min AZN)
Gömrük rüsumları üzrə	632 969.14
ƏDV üzrə	1 640 339.54
Aksizlər üzrə	78 248.70
Yol vergisi üzrə	31 842.63
Cəmi	2 383 400.01

3) Xarici iqtisadi fəaliyyət (XİF) iştirakçıları haqqında məlumat

Göstəricilər	Miqdarı (ədəd)
Xarici ölkələrin sayı	183
XİF iştirakçılarının sayı <i>o cümlədən:</i>	14 190
- Fiziki şəxslər üzrə	8 435
- Hüquqi şəxslər üzrə <i>o cümlədən:</i>	5 755
- dövlət sektoru	235
- özəl sektor	5 520

4) Ticarət əməliyyatlarının həcmi – 20 291 683.43 min ABŞ dolları

o cümlədən:

4.1. İdxal əməliyyatları üzrə 7 790 703.53 min ABŞ dolları

İdxal olunan malların çeşidlərinin sayı – 7 339 ədəd

Göstəricilər	Məbləğ <i>(min ABŞ dolları)</i>	Əlavələr
Dövlət sektoru	1 013 385.48	
Özəl sektor	6 358 858.97	
Fiziki şəxslər	418 459.08	
MDB ölkələri	2 105 444.68	
Aİ ölkələri	1 666 947.94	Əlavə 4
Digər ölkələr	4 018 310.91	
İdxal əməliyyatlarının həcmninin:		
- yüksək həddi	959 879.99 (iyul)	Əlavə 1
- aşağı həddi	450 036.64 (yanvar)	
- orta aylıq artımı	38 232.40	
Humanitar yük, təmənnasız kömək və texniki yardım	32 947.90	

4.2. İxrac əməliyyatları üzrə - 12 500 979.90* min ABŞ dolları

İxrac olunan malların çeşidlərinin sayı - 3 094 ədəd

Göstəricilər	Məbləğ (min ABŞ dolları)	Əlavələr
Dövlət sektoru	7 950 980.48	
Özəl sektor	4 379 832.46	
Fiziki şəxslər	170 166.96	
MDB ölkələri	937 587.98	
Aİ ölkələri	6 635 853.23	Əlavə 4
Digər ölkələr	4 927 538.69	
İxrac əməliyyatlarının həcmnin:		
- yüksək həddi	1 366 991.83 (avqust)	Əlavə 1
- aşağı həddi	910 663.46 (oktyabr)	
- orta aylıq artımı	- 5 352.09	
Qeyri-neft sektoru (2709-2715 mal mövqeləri istisna olmaqla) üzrə ixracın həcmi	1 386 686.07	
Humanitar yük, təmənnasız kömək və texniki yardım	465.48	

* - hesabat dövründə gömrük orqanlarında rəsmiləşdirilməsi başa çatdırılmış ixrac olunan xam neft və təbii qazın dəyərinə dair məlumatlar nəzərə alınmışdır

4.3. Avtomobillərin idxalı haqqında məlumat

Məlin adı	Miqdarı (ədəd)
Cəmi idxal olunmuşdur <i>o cümlədən:</i>	9 828
Sürücü daxil olmaqla 10 nəfər və ya daha çox adam daşımaq üçün nəzərdə tutulmuş motorlu nəqliyyat vasitələri	169
Əsasən adamların daşınması üçün nəzərdə tutulmuş minik avtomobilləri və digər motorlu nəqliyyat vasitələri	8 577
Yük daşımaq üçün motorlu nəqliyyat vasitələri	1 014
Xüsusi təyinatlı motorlu nəqliyyat vasitələri	68

5) Sövdələşmə xarakterləri üzrə malların keçirilməsi

Sövdələşmə xarakterinin kodu və adı	İxrac		İdxal	
	dəyəri (min ABŞ doll.)	ixraca nisbətən %-lə	dəyəri (min ABŞ doll.)	idxala nisbətən %-lə
01 – Milli valyuta ilə hesablaşma	47 043.43	0.38	535.91	0.01
Sərbəst dövrəli valyuta (SDV) ilə hesablaşmalar, o cümlədən:	9 580 995.24	76.64	5 927 682.18	76.09
21 – SDV ilə hesablaşma (dövlət krediti və dövlət kreditinin ödənişindən başqa)	9 580 995.24	76.64	5 922 130.28	76.02
23 - Dövlət krediti üzrə malların keçirilməsi	0.00	0.00	5 551.90	0.07
Klirinq üzrə hesablaşmalar	0.00	0.00	96.46	0.00
31 - Klirinq valyutası hesablaşmaları ilə malların keçirilməsi (dövlət krediti və dövlət kreditinin ödənilməsindən başqa)	0.00	0.00	59.66	0.00
36 - Dövlət kreditin ödənişi hesabına malların keçirilməsi	0.00	0.00	36.80	0.00
Qapalı valyuta ilə hesablaşmalar, o cümlədən:	21 328.88	0.17	452 288.67	5.81
41 – Qapalı valyuta ilə hesablaşma (dövlət krediti və dövlət kreditinin ödənişindən başqa)	21 328.88	0.17	452 288.67	5.81
Digər kommersiya əməliyyatları üzrə malların keçirilməsi:	0.00	0.00	12.46	0.00
51 – Birbaşa mal mübadiləsi qaydası (barter sövdələşmələri) ilə malların keçirilməsi	0.00	0.00	4.84	0.00
52 - Görülmüş iş və xidmətlərin hesabına malların keçirilməsi	0.00	0.00	7.62	0.00
Müəssisə və obyektlərin tikintisi haqqında saziş-öhdəlik hesabına malların keçirilməsi	2 442 120.54	19.54	8.71	0.00
78 – Kompensasiyalı öhdəliklər hesabına SDV ilə hesablaşmalar əsasında malların keçirilməsi	2 442 120.54	19.54	8.71	0.00
80 – Digərləri	409 491.81	3.27	1 410 079.14	18.09
Cəmi	12 500 979.90	100.00	7 790 703.53	100.00

6) Daşınan yüklər haqqında məlumat

İstiqamət və nəqliyyatın növü	Miqdarı (ton)	Əlavələr
- İxrac <i>o cümlədən:</i>	33 257 999.27	Əlavə 6
dəniz nəqliyyatı	359 807.90	
dəmir yolu nəqliyyatı	1 849 465.94	
avtomobil nəqliyyatı	818 441.00	
hava nəqliyyatı	93 269.57	
poçt	0.24	
stasionar nəqliyyat vasitələri	30 134 517.23	
özü hərəkət edən vasitələr	2 497.39	
- İdxal <i>o cümlədən:</i>	6 526 485.94	
dəniz nəqliyyatı	437 317.98	
dəmir yolu nəqliyyatı	3 955 813.28	
avtomobil nəqliyyatı	1 791 824.13	
hava nəqliyyatı	13 741.17	
poçt vasitəsilə	7.45	
stasionar nəqliyyat vasitələri	314 615.89	
özü hərəkət edən vasitələr	13 166.04	
Cəmi	39 784 485.21	

7) Gömrük hüquqpozmalarına qarşı mübarizə haqqında məlumat

7.1 Aşkar edilmiş cinayət xarakterli faktlar – 663

o cümlədən:

Qaçqmalçılıq faktı	406
Narkotik vasitələrin və psixotrop maddələrin qanunsuz dövriyyəsi ilə əlaqədar faktlar	187
Tutulmuş narkotik vasitələrin miqdarı (qram)	2 707 875.2085
- ondan çətənə kolu (kq)	2557
Tutulmuş psixotrop maddələrin miqdarı (qram)	1 132.0985
Gömrük ödənişlərinin ödənilməsindən yayınma	1
Aksiz markası ilə markalanmalı olan malları belə marka olmadan idxal etmə	80
Digər cinayət xarakterli faktlar	194
Təqsirləndirilən şəxslər	723

7.2 Aşkar edilmiş inzibati xəta faktları – 7 447

o cümlədən:

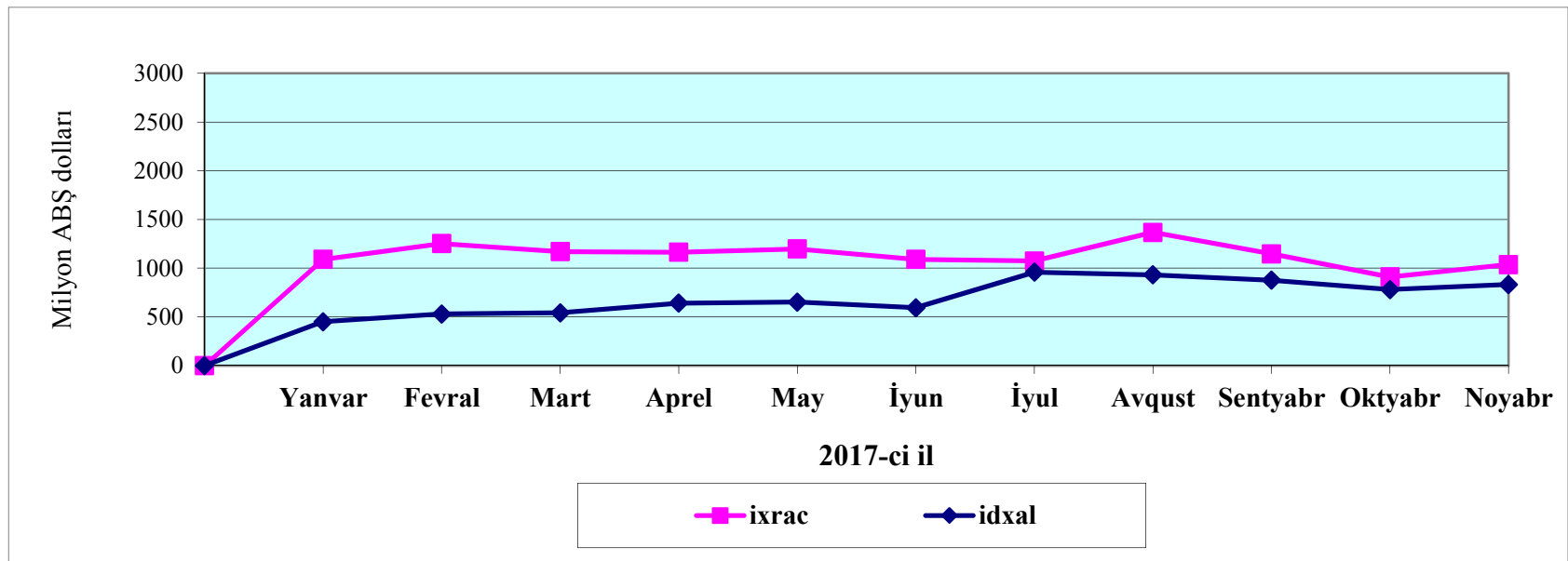
Kənar keçirmə	1
Gizli keçirmə	360
Bəyan etməmə	296
Malların, nəqliyyat vasitələrinin və onlara aid sənədlərin çatdırılmaması	5 452
Geri aparmama (gətirməmə)	537
Gömrük ödənişlərindən yayınma	20
Aksiz markasız idxal	1
Digər xətalər	788

Əlavə 1

İxrac və idxal əməliyyatlarının dinamikası

(min ABŞ dolları)

	Yanvar	Fevral	Mart	Aprel	May	İyun	İyul	Avqust	Sentyabr	Oktyabr	Noyabr	Dekabr	Cəmi
İxrac	1 090 294.72	1 252 802.64	1 170 645.44	1 164 342.82	1 197 287.07	1 090 297.66	1 073 746.50	1 366 991.83	1 147 133.89	910 663.46	1 036 773.85	-	12 500 979.90
İdxal	450 036.64	530 407.91	542 335.17	641 958.41	651 840.42	593 271.64	959 879.99	931 764.61	876 329.12	780 518.94	832 360.68	-	7 790 703.53
Saldo	640 258.09	722 394.73	628 310.27	522 384.41	545 446.65	497 026.02	113 866.51	435 227.22	270 804.78	130 144.52	204 413.17	-	4 710 276.37
Dövriyyə	1 540 331.36	1 783 210.55	1 712 980.62	1 806 301.23	1 849 127.49	1 683 569.30	2 033 626.48	2 298 756.45	2 023 463.01	1 691 182.40	1 869 134.53	-	20 291 683.43
İxracın aylıq artımı	-	162 507.91	-82 157.19	-6 302.62	32 944.25	-106 989.41	-16 551.16	293 245.34	-219 857.94	-236 470.43	126 110.39	-	-
İdxalın aylıq artımı	-	80 371.28	11 927.26	99 623.24	9 882.01	-58 568.78	366 608.35	-28 115.37	-55 435.50	-95 810.17	51 841.74	-	-

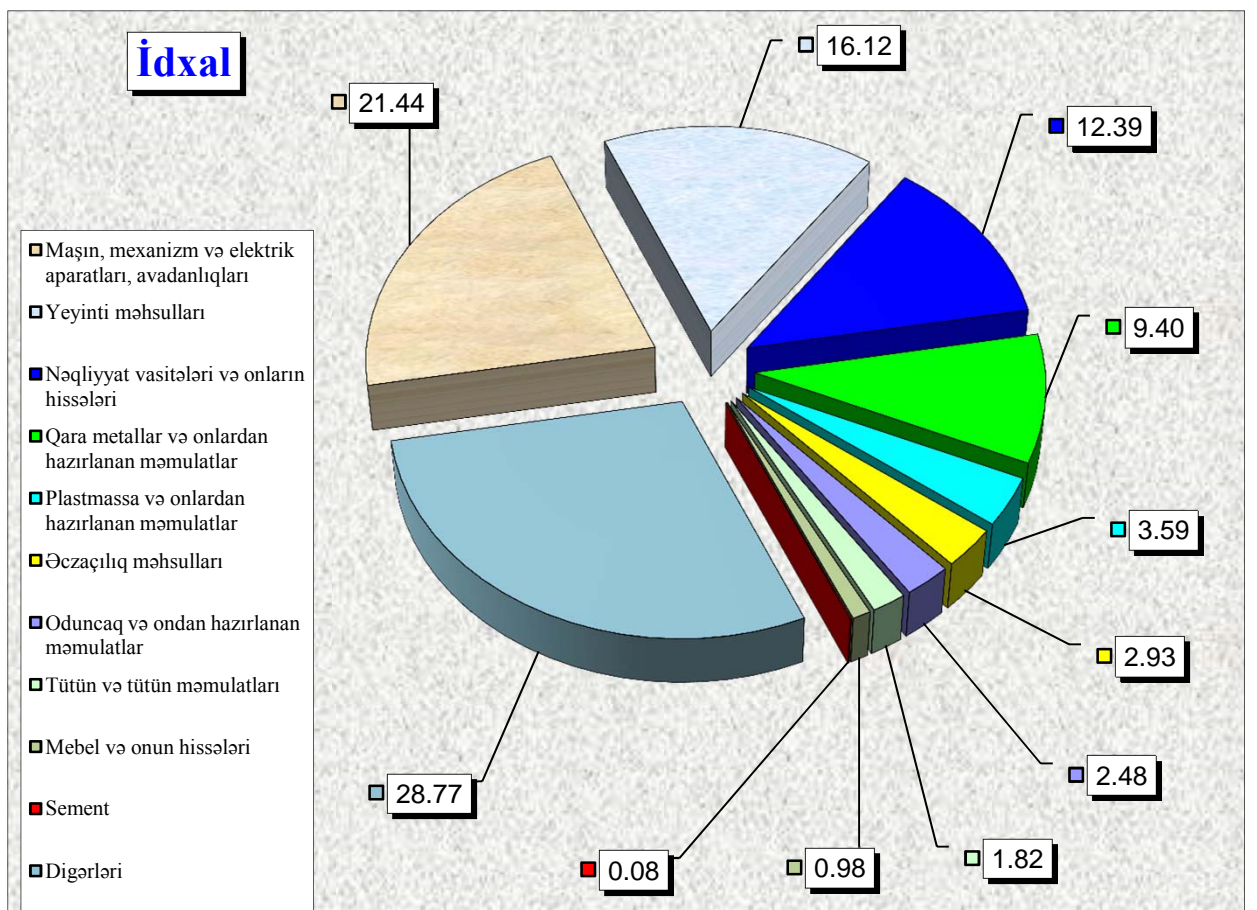
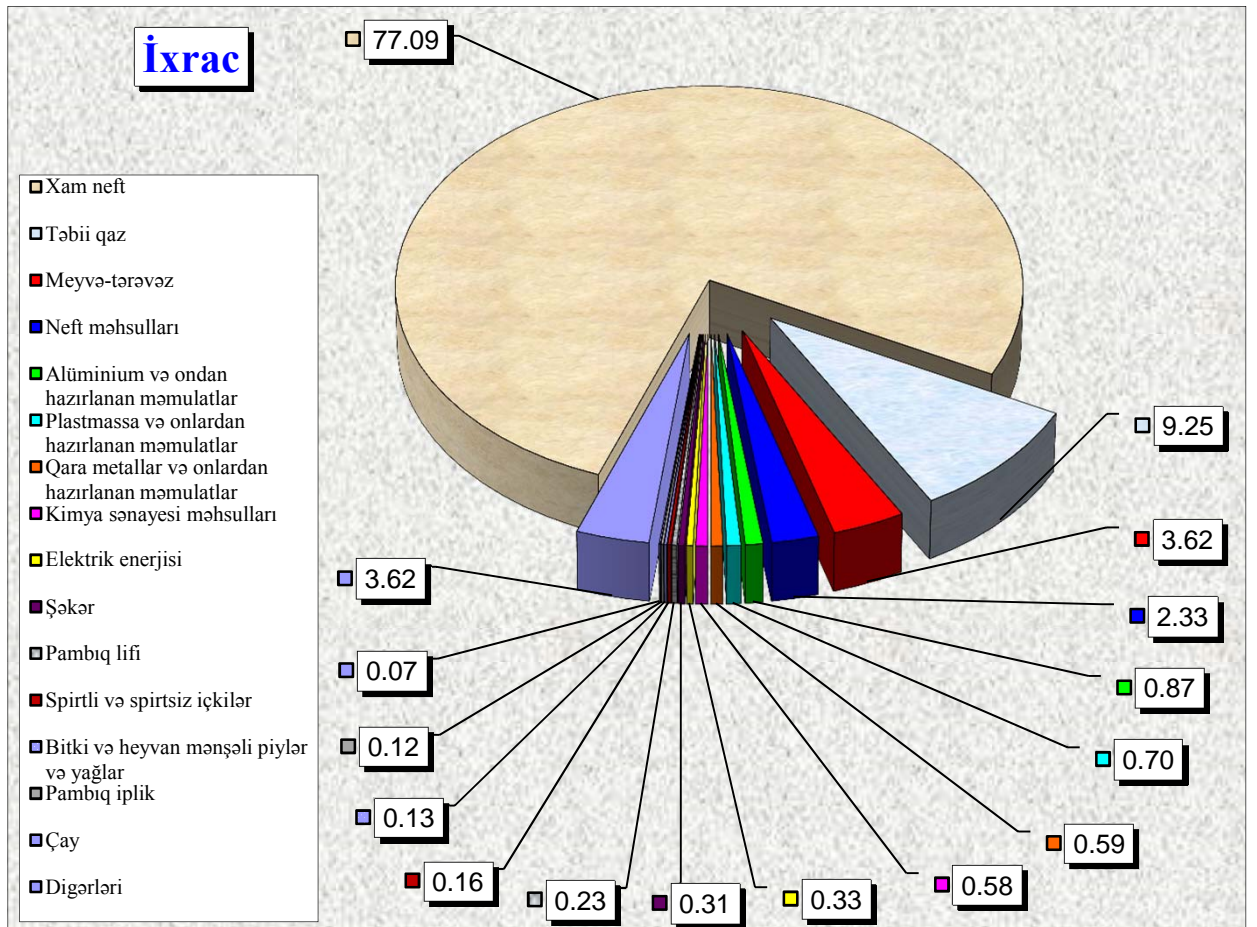
İxracda əsas mallar

№	Malın adı	Miqdar	Statistik dəyər (min ABŞ dolları)	Ümumi ixraca nisbətən, %-lə
	İxrac - cəmi	-	12 500 979.90	100.00
1	Xam neft, ton	24 723 729.01	9 637 331.13	77.09
2	Neft məhsulları (2710 mal kodu üzrə), ton	733 340.94	291 262.20	2.33
3	Təbii qaz, min kub metr	6 894 305.42	1 156 019.78	9.25
4	Elektrik enerjisi, min kVt/saat	935 406.01	41 220.85	0.33
5	Meyvə-tərəvəz, ton	492 783.92	452 728.71	3.62
6	Çay, ton	1 583.25	9 236.43	0.07
7	Bitki və heyvan mənşəli piylər və yağlar, ton	14 563.45	15 709.51	0.13
8	Şəkər, ton	60 695.94	39 143.86	0.31
9	Spirтли və spirtsiz içkilər, min ABŞ dolları	-	20 014.21	0.16
10	Kimya sənayesi məhsulları, ton	298 879.02	72 405.33	0.58
11	Plastmassa və onlardan hazırlanan məmulatlar, ton	128 225.09	88 007.58	0.70
12	Pambıq lifi, ton	20 973.33	28 467.05	0.23
13	Pambıq iplik, ton	6 533.76	14 798.93	0.12
14	Qara metallar və onlardan hazırlanan məmulatlar, ton	152 009.40	73 570.86	0.59
15	Alüminium və ondan hazırlanan məmulatlar, ton	55 591.02	108 775.80	0.87
	Digərləri	-	452 287.66	3.62

İdxalda əsas mallar

№	Malın adı	Miqdar	Statistik dəyər (min ABŞ dolları)	Ümumi idxala nisbətən, %-lə
	İdxal - cəmi	-	7 790 703.53	100.00
1	Yeyinti məhsulları, min ABŞ dolları	-	1 255 986.26	16.12
	ondan:			
1.1	Ət, ton	37 211.29	58 154.92	0.75
1.2	Süd, ton	7 735.24	12 766.25	0.16
1.3	Kərə yağı və süddən hazırlanmış digər yağlar, ton	12 467.68	58 604.03	0.75
1.4	Meyvə-tərəvəz, ton	249 202.77	116 070.35	1.49
1.5	Çay, ton	11 635.64	46 189.21	0.59
1.6	Buğda, ton	1 120 804.47	200 631.78	2.58
1.7	Bitki və heyvan mənşəli piylər və yağlar, ton	137 083.35	132 298.80	1.70
1.8	Şəkər, ton	349 705.79	160 742.57	2.06
2	Tütün və tütün məmulatları, min ABŞ dolları	-	141 501.22	1.82
3	Sement, ton	27 742.37	5 906.15	0.08
4	Əczaçılıq məhsulları, ton	14 259.35	228 328.55	2.93
5	Plastmassa və onlardan hazırlanan məmulatlar, ton	161 053.48	279 530.00	3.59
6	Oduncaq və ondan hazırlanan məmulatlar, min ABŞ dolları	-	193 358.56	2.48
7	Qara metallar və onlardan hazırlanan məmulatlar, ton	703 558.17	732 368.66	9.40
8	Maşın, mexanizm, elektrik aparatları, avadanlıqlar və onların hissələri, min ABŞ dolları	-	1 670 112.06	21.44
9	Nəqliyyat vasitələri və onların hissələri, min ABŞ dolları	-	965 219.34	12.39
10	Mebel və onun hissələri, min ABŞ dolları	-	76 702.29	0.98
	Digərləri	-	2 241 690.43	28.77

İdxal və ixrac əməliyyatlarında əsas mallar (faizlə xüsusi çəkisi)

Ölkələr üzrə ixrac və idxal

Ölkələrin adı	İxrac		İdxal	
	Min ABŞ dolları ilə	Ümumi ixraca nisbətən %-lə	Min ABŞ dolları ilə	Ümumi idxala nisbətən %-lə
A	1	2	3	4
Cəmi	12 500 979.90	100.00	7 790 703.53	100.00
o cümlədən:				
MDB ölkələri üzrə cəmi	937 587.98	7.50	2 105 444.68	27.03
Belarus	15 039.43	0.12	115 830.87	1.49
Qazaxıstan	30 550.90	0.24	96 321.87	1.24
Qırğızıstan	451.45	0.00	903.72	0.01
Moldova	152.62	0.00	5 542.73	0.07
Özbəkistan	3 599.70	0.03	22 156.83	0.28
Rusiya	528 971.71	4.23	1 363 946.76	17.51
Tacikistan	1 729.88	0.01	32.89	0.00
Türkmənistan	51 445.73	0.41	92 307.08	1.18
Ukrayna	305 646.55	2.44	408 401.93	5.24
Avropa İttifaqı ölkələri üzrə cəmi	6 635 853.23	53.08	1 666 947.94	21.40
Almaniya	448 431.10	3.59	382 725.34	4.91
Avstriya	137 505.35	1.10	49 290.29	0.63
Belçika	9 544.04	0.08	51 913.63	0.67
Bolqarıstan	153.31	0.00	35 256.40	0.45
Böyük Britaniya	27 430.84	0.22	213 032.28	2.73
Çexiya	476 035.20	3.81	64 091.14	0.82
Danimarka	854.48	0.01	20 736.14	0.27
Estoniya	690.37	0.01	2 071.25	0.03
Finlandiya	666.77	0.01	17 006.29	0.22
Fransa	337 280.35	2.70	130 011.14	1.67

A	1	2	3	4
Xorvatiya	138 152.49	1.11	1 302.18	0.02
İrlandiya	5.13	0.00	9 539.34	0.12
İspaniya	179 665.92	1.44	55 589.26	0.71
İsveç	382.94	0.00	26 459.20	0.34
İtaliya	3 926 674.40	31.41	282 498.68	3.63
Kipr	25 690.60	0.21	795.48	0.01
Latviya	1 948.60	0.02	12 086.44	0.16
Litva	2 086.72	0.02	12 759.52	0.16
Lüksemburq	15 548.18	0.12	3 234.06	0.04
Macarıstan	939.39	0.01	36 789.35	0.47
Malta	36 886.65	0.30	57.91	0.00
Niderland	84 763.61	0.68	80 676.64	1.04
Polşa	7 542.78	0.06	59 820.12	0.77
Portuqaliya	381 028.76	3.05	9 944.50	0.13
Rumıniya	231 775.32	1.85	62 896.21	0.81
Slovakiya	89.87	0.00	21 690.14	0.28
Sloveniya	4 647.59	0.04	16 339.11	0.21
Yunanıstan	159 432.47	1.28	8 335.91	0.11
Digər ölkələr üzrə cəmi	4 927 538.69	39.42	4 018 310.91	51.58
Albaniya	60.56	0.00	403.88	0.01
Amerika Birləşmiş Ştatları	59 186.47	0.47	681 559.00	8.75
Andorra	0.00	0.00	0.25	0.00
Anqilya (Britaniya)	0.00	0.00	126.45	0.00
Anqola	17.67	0.00	26.21	0.00
Argentina	16.86	0.00	20 815.04	0.27
Aruba	18.43	0.00	0.00	0.00
Avstraliya	544.60	0.00	4 721.05	0.06
Baham adaları	0.00	0.00	2.86	0.00
Banqladeş	295.03	0.00	8 863.84	0.11
Barbados	0.00	0.00	15.86	0.00
Beliz	1 425.36	0.01	19.33	0.00
Bermud adaları	9.88	0.00	0.00	0.00
Bəhreyn	22.23	0.00	78.83	0.00
Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri	14 625.27	0.12	17 763.17	0.23

A	1	2	3	4
Tanzaniya	0.00	0.00	431.21	0.01
Boliviya	6.78	0.00	11.89	0.00
Bosniya və Herseqovina	14.70	0.00	730.21	0.01
Braziliya	111.67	0.00	171 636.04	2.20
Bruney-Darüssalam	70.91	0.00	0.00	0.00
Cəbəli-Tariq	0.00	0.00	2.57	0.00
Cənubi Afrika Respublikası	1.09	0.00	7 084.34	0.09
Cibuti	298.06	0.00	0.00	0.00
Çad	13.50	0.00	0.95	0.00
Çili	0.00	0.00	2 293.19	0.03
Çin	440 350.49	3.52	761 752.25	9.78
Çinin xüs. inz. r-nu Honkonq	89.76	0.00	2 608.34	0.03
Çinin xüs. inz. r-nu Aomin (Makao)	0.00	0.00	0.55	0.00
Dominika	0.00	0.00	2.96	0.00
Dominikan Respublikası	0.00	0.00	147.12	0.00
Ekvador	0.00	0.00	19 977.39	0.26
Eritreya	0.00	0.00	0.09	0.00
Əfqanıstan	39 836.75	0.32	0.07	0.00
Əlcəzair	16.71	0.00	987.43	0.01
Farer adaları	0.00	0.00	244.70	0.00
Fici	0.00	0.00	0.90	0.00
Filippinlər	0.30	0.00	1 855.03	0.02
Fransa Qvianası	24.47	0.00	0.00	0.00
Gürcüstan	426 496.58	3.41	66 736.57	0.86
Haiti	0.00	0.00	0.23	0.00
Həbəşistan	0.00	0.00	392.88	0.01
Hindistan	365 145.72	2.92	87 246.11	1.12
Honduras	0.00	0.00	24.10	0.00
İndoneziya	402 975.63	3.22	46 684.66	0.60
İordaniya	4 085.89	0.03	2 474.59	0.03
İraq	15 311.17	0.12	0.21	0.00
İran İslam Respublikası	15 115.70	0.12	213 772.15	2.74
İslandiya	4.55	0.00	3 428.78	0.04
İsrail	564 164.75	4.51	31 098.93	0.40

A	1	2	3	4
İsveçrə	173 009.82	1.38	52 440.55	0.67
Fələstin	58.10	0.00	132.45	0.00
Kamboca	402.48	0.00	2 488.13	0.03
Kamerun	6.07	0.00	20.44	0.00
Kanada	485 207.30	3.88	13 427.42	0.17
Keç. Yuq. Resp. Makedoniya	0.00	0.00	716.28	0.01
Keniya	148.72	0.00	723.46	0.01
Kolumbiya	67.84	0.00	335.44	0.00
Konqo (Brazzavil)	29.00	0.00	0.07	0.00
Koreya (KXDR)	0.00	0.00	87.66	0.00
Koreya Respublikası	184.29	0.00	75 027.01	0.96
Kosta-Rika	0.00	0.00	769.43	0.01
Kot-divuar	0.00	0.00	44.63	0.00
Kuba	0.02	0.00	200.42	0.00
Kuk adaları (Yeni Zelanda)	0.00	0.00	0.11	0.00
Kurasao	0.00	0.00	4.53	0.00
Küveyt	80.38	0.00	6 362.02	0.08
Qana	0.18	0.00	24.70	0.00
Qəmər adaları	0.00	0.00	5.55	0.00
Qətər	4 315.71	0.03	23.28	0.00
Quam (ABŞ)	0.00	0.00	19.32	0.00
Qvatemala	0.00	0.00	165.43	0.00
Qvineya-Bissau	0.00	0.00	1.46	0.00
Laos (LXDR)	0.00	0.00	21.34	0.00
Lesoto	0.00	0.00	3.56	0.00
Liberiya	29.37	0.00	2.89	0.00
Lixtenşteyn	0.00	0.00	27.45	0.00
Livan	32 884.31	0.26	783.99	0.01
Madaqaskar	0.00	0.00	460.89	0.01
Malavi	0.00	0.00	205.80	0.00
Malayziya	4 273.30	0.03	20 830.45	0.27
Martinika	1.64	0.00	0.00	0.00
Mavriki	0.00	0.00	85.13	0.00
Mavritaniya	0.00	0.00	41.87	0.00

A	1	2	3	4
Meksika	65.69	0.00	16 381.28	0.21
Maori (Mayotta)	0.00	0.00	0.53	0.00
Men adası	90.52	0.00	0.00	0.00
Mərakeş	2.75	0.00	3 614.77	0.05
Mərkəzi Afrika Respublikası	0.00	0.00	3.94	0.00
Misir	1 467.95	0.01	5 926.79	0.08
Monako	0.15	0.00	11.55	0.00
Monqolustan	65.15	0.00	93.48	0.00
Monteneqro	24.27	0.00	117.86	0.00
Montserrat	0.00	0.00	2.40	0.00
Mozambik	3.23	0.00	5.95	0.00
Myanma	0.98	0.00	617.71	0.01
Namibiya	0.00	0.00	0.79	0.00
Nepal	7.12	0.00	36.65	0.00
Niger	0.00	0.00	4.18	0.00
Nigeriya	503.25	0.00	44.32	0.00
Nikaraqua	0.00	0.00	2.77	0.00
Niue (Yeni Zelanda)	0.00	0.00	1.70	0.00
Norveç	1 654.99	0.01	132 397.83	1.70
Oman	73.07	0.00	282.45	0.00
Pakistan	1 744.94	0.01	5 849.32	0.08
Panama	0.00	0.00	93.72	0.00
Papua-Yeni Qvineya	11.89	0.00	0.18	0.00
Paraqvay	0.00	0.00	580.89	0.01
Peru	1.81	0.00	531.39	0.01
Puerto-Riko (ABŞ)	0.00	0.00	515.73	0.01
Ruanda	0.00	0.00	0.43	0.00
Salvador	0.00	0.00	2.07	0.00
San-Marino	0.00	0.00	376.92	0.00
Sent-Vinsent və Qrenadina (Fransa)	0.00	0.00	0.06	0.00
Serbiya	18.04	0.00	5 019.66	0.06
Seysel adaları	0.00	0.00	80.30	0.00
Səudiyyə Ərəbistanı	1 242.11	0.01	15 309.56	0.20
Sinqapur	397.60	0.00	18 798.44	0.24

A	1	2	3	4
Sen-Marten (Niderland)	0.00	0.00	7.39	0.00
Solomon adaları	0.00	0.00	0.04	0.00
Sudan	1.44	0.00	91.99	0.00
Surinam	0.00	0.00	0.25	0.00
Suriya Ərəb Respublikası	0.00	0.00	225.51	0.00
Svazilend	0.00	0.00	7.63	0.00
Syerra-Leone	0.00	0.00	8.60	0.00
Şri-Lanka	0.00	0.00	44 532.03	0.57
Tailand	49 843.26	0.40	26 303.26	0.34
Tayvan (Çinin əyaləti)	267 240.32	2.14	16 315.75	0.21
Tokelau (Yeni Zelanda)	0.00	0.00	1.62	0.00
Trinidad və Tobaqo	59.42	0.00	40.60	0.00
Tunis	182 150.87	1.46	2 376.41	0.03
Türk və Kaykos adaları	0.00	0.00	34.71	0.00
Tuvalu	0.00	0.00	0.69	0.00
Türkiyə	1 309 414.87	10.47	1 144 113.55	14.69
Uqanda	0.00	0.00	5.14	0.00
Uruqvay	0.00	0.00	50.99	0.00
Vanuatu	0.00	0.00	1.66	0.00
Venesuela	82.59	0.00	1 039.85	0.01
Virgin adaları (ABŞ)	0.00	0.00	4.52	0.00
Virgin adaları (Britaniya)	0.00	0.00	11.29	0.00
Vyetnam	55 140.08	0.44	42 178.79	0.54
Yamayka	0.00	0.00	11 792.90	0.15
Yaponiya	3 688.09	0.03	148 903.82	1.91
Yeni Zelanda	106.97	0.00	41 543.74	0.53
Yəmən	0.00	0.00	13.93	0.00
Zambiya	0.00	0.00	18.28	0.00
Zimbabve	0.00	0.00	465.33	0.01
Təyin olunmayıb	1 379.16	0.01	9.64	0.00

Əlavə 4.1

Ticarət dövriyyəsində əsas ölkələr

Ölkələrin adı	Min ABŞ dolları	Ümumi dövriyyəyə nisbətən %-lə
Cəmi	20 291 683.43	100.00
İtaliya	4 209 173.09	20.74
Türkiyə	2 453 528.42	12.09
Rusiya	1 892 918.47	9.33
Çin	1 202 102.74	5.92
Almaniya	831 156.44	4.10
Amerika Birləşmiş Ştatları	740 745.47	3.65
Ukrayna	714 048.48	3.52
İsrail	595 263.68	2.93
Çexiya	540 126.34	2.66
Kanada	498 634.72	2.46
Gürcüstan	493 233.15	2.43
Fransa	467 291.49	2.30
Hindistan	452 391.83	2.23
İndoneziya	449 660.28	2.22
Portuqaliya	390 973.26	1.93
Digər ölkələr	4 360 435.57	21.49

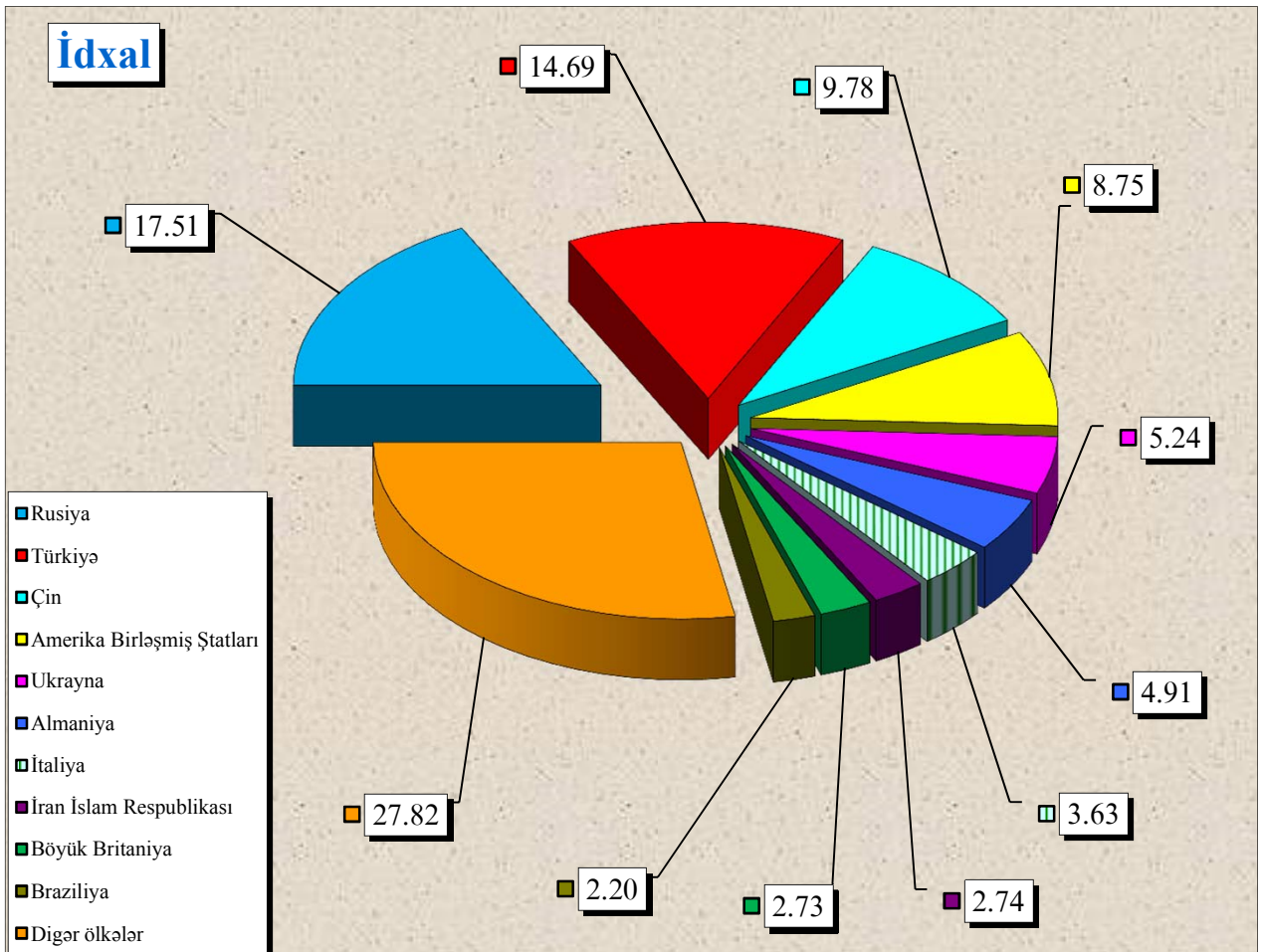
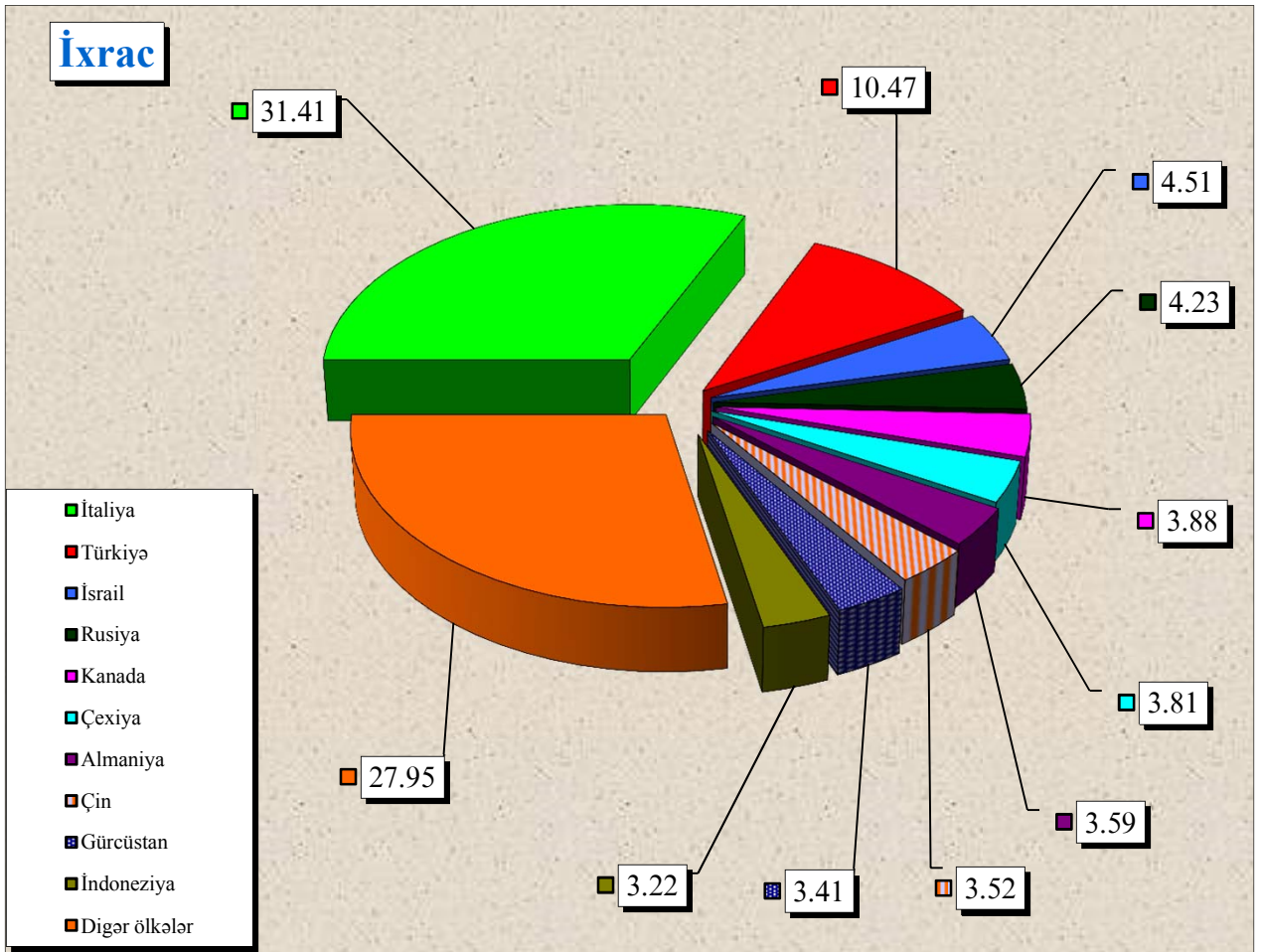
İxracda əsas ölkələr

Ölkələrin adı	Min ABŞ dolları	Ümumi ixracda nisbətən %-lə
Cəmi	12 500 979.90	100.00
İtaliya	3 926 674.40	31.41
Türkiyə	1 309 414.87	10.47
İsrail	564 164.75	4.51
Rusiya	528 971.71	4.23
Kanada	485 207.30	3.88
Çexiya	476 035.20	3.81
Almaniya	448 431.10	3.59
Çin	440 350.49	3.52
Gürcüstan	426 496.58	3.41
İndoneziya	402 975.63	3.22
Portuqaliya	381 028.76	3.05
Hindistan	365 145.72	2.92
Fransa	337 280.35	2.70
Ukrayna	305 646.55	2.44
Tayvan (Çinin əyaləti)	267 240.32	2.14
Digər ölkələr	1 835 916.16	14.70

İdxalda əsas ölkələr

Ölkələrin adı	Min ABŞ dolları	Ümumi idxala nisbətən %-lə
Cəmi	7 790 703.53	100.00
Rusiya	1 363 946.76	17.51
Türkiyə	1 144 113.55	14.69
Çin	761 752.25	9.78
Amerika Birləşmiş Ştatları	681 559.00	8.75
Ukrayna	408 401.93	5.24
Almaniya	382 725.34	4.91
İtaliya	282 498.68	3.63
İran İslam Respublikası	213 772.15	2.74
Böyük Britaniya	213 032.28	2.73
Braziliya	171 636.04	2.20
Yaponiya	148 903.82	1.91
Norveç	132 397.83	1.70
Fransa	130 011.14	1.67
Belarus	115 830.87	1.49
Qazaxıstan	96 321.87	1.24
Digər ölkələr	1 543 800.01	19.81

**İxrac və idxal əməliyyatlarında əsas ölkələr
(faizlə xüsusi çəkisi)**

Mal qrupları üzrə ixrac və idxal

Mal qrupunun kodu	Mal qrupunun adı	İxrac		İdxal	
		Min ABŞ dolları ilə	Ümumi ixraca nisbətən %-lə	Min ABŞ dolları ilə	Ümumi idxala nisbətən %-lə
A	B	1	2	3	4
	CƏMİ	12 500 979.90	100.00	7 790 703.53	100.00
01	Diri heyvanlar	1 492.33	0.01	43 540.13	0.56
02	Ət və qida üçün yararlı ət əlavələri	1 423.17	0.01	58 154.92	0.75
03	Balıqlar və xərçəngkimilər, mollyusklar və digər su onurğasızları	347.58	0.00	14 772.47	0.19
04	Süd məhsulları; quş yumurtası; təbii bal, başqa yerdə adı çəkilməyən və təsnif olunmayan heyvan mənşəli ərzaq məhsulları	7 320.06	0.06	111 245.20	1.43
05	Başqa yerdə adı çəkilməyən və ya təsnif olunmayan heyvan mənşəli məhsullar	653.86	0.01	393.95	0.01
06	Canlı ağaclar və digər bitkilər; bitkilərin kökləri, soğanaqları və digər analogi hissələri; kəsilmiş çiçəklər və dekorativ bitkilər	379.09	0.00	18 556.55	0.24
07	Tərəvəz və bəzi yeməli meyvəköklülər və kök yumrular	196 491.15	1.57	51 389.21	0.66
08	Yeməli meyvələr və qoz-fındıq; sitrus meyvələrinin qabıqları və ya qovun qabıqcıqları	256 237.56	2.05	64 681.15	0.83
09	Qəhvə, çay, maté və ya paraqvay çayı və ədviyyatlar	9 284.16	0.07	51 560.04	0.66
10	Dənli bitkilər	11.94	0.00	259 569.52	3.33
11	Unüyütmə-yarma sənayesi məhsulları; səməni; nişastalar; inulin; buğda kleykovinası	59.90	0.00	16 315.90	0.21
12	Yağlı toxum və bar; digər toxumlar, bar və taxıl; dərman bitkiləri və texniki məqsədlər üçün bitkilər; saman və yem	2 877.64	0.02	32 127.19	0.41
13	Təmizlənməmiş təbii şellak; kitrələr, qatranlar və digər bitki şirələri və ekstraktları	1 146.50	0.01	483.47	0.01
14	Toxuma (hörgü) məmulatlarının hazırlanması üçün bitki mənşəli materiallar; başqa yerdə adı çəkilməyən və ya təsnif olunmayan digər bitki mənşəli məhsullar	130.99	0.00	1 084.75	0.01
15	Heyvan və ya bitki mənşəli piylər və yağlar və onların parçalanması nəticəsində alınan məhsullar; hazır yeyinti piyləri; heyvan və ya bitki mənşəli mumlar	15 709.51	0.13	132 298.80	1.70
16	Ətdən, balıqdan və ya xərçəngkimilərdən, mollyusklardan və ya digər su onurğasızlarından alınan hazır məhsullar	336.03	0.00	21 588.25	0.28
17	Şəkər və şəkərdən hazırlanan qənnadı məmulatları	39 825.09	0.32	190 512.42	2.45
18	Kakao və ondan hazırlanan məhsullar	5 359.72	0.04	48 053.71	0.62

A	B	1	2	3	4
19	Taxıldan, undan, nişastadan və ya süddən alınan hazır məhsullar; un qənnadı məmulatları	1 595.90	0.01	68 077.40	0.87
20	Tərəvəzlərin, meyvələrin, qoz-fındığın və ya bitkilərin digər hissələrinin emal məhsulları	13 614.96	0.11	26 140.97	0.34
21	Müxtəlif ərzaq məhsulları	2 916.52	0.02	58 896.94	0.76
22	Spirтли və spirtsiz içkilər və sirkə	20 014.21	0.16	59 873.66	0.77
23	Yeyinti sənayesinin qalıqları və tullantıları; heyvanlar üçün hazır yemlər	5 938.61	0.05	40 392.29	0.52
24	Tütün və tütünün sənaye əvəzediciləri	13 411.80	0.11	141 501.22	1.82
25	Duz; kükürd; torpaq və daş; suvaq materialları, əhəng və sement	22 729.00	0.18	32 039.48	0.41
26	Filizlər, şlaklar və kül	18 821.48	0.15	695.65	0.01
27	Mineral yanacaq, neft və onların qovulma məhsulları; bitum tərkibli maddələr; mineral mumlar	11 185 772.25	89.48	334 688.27	4.30
28	Qeyri-üzvi kimya məhsulları; qiymətli metalların, nadir torpaq metallarının, radioaktiv elementlərin və ya izotopların qeyri-üzvi və ya üzvi birləşmələri	3 515.31	0.03	80 162.25	1.03
29	Üzvi kimyəvi birləşmələr	61 119.17	0.49	48 456.67	0.62
30	Əczaçılıq məhsulları	843.68	0.01	228 328.55	2.93
31	Gübrələr	2 171.70	0.02	48 663.05	0.62
32	Aşılmalı və boyayıcı ekstraktlar, tanninlər və onların törəmələri; boyaqlar, piqmentlər və digər boyayıcı maddələr; boyalar və laklar; zamazkalar və digər mastikalar; tipografiya boyaqları, mürəkkəblər, tuş	1 668.26	0.01	42 728.69	0.55
33	Efir yağları və rezinoidlər; ətriyyat, kosmetik və tualet vasitələri	337.42	0.00	93 544.15	1.20
34	Sabun, səthi-aktiv üzvi maddələr, yuyucu vasitələr, sürtkü materialları, süni və hazır mumlar, təmizləmə və cilalama üçün tərkiblər, şamlar və analoji məmulatlar, yapma üçün pasta, plastilin, «diş müalicəsi mumu» və diş müalicəsi üçün gips əsaslı tərkiblər	359.55	0.00	88 938.17	1.14
35	Zülal tərkibli maddələr; modifikasiya olunmuş nişastalar; yapışqanlar; fermentlər	48.33	0.00	11 657.99	0.15
36	Partlayıcı maddələr; pirotexnika məmulatları; kibritlər; pirofor ərintilər; bəzi yanar maddələr	0.00	0.00	5 059.15	0.06
37	Foto və kino malları	0.03	0.00	2 739.71	0.04
38	Digər kimyəvi məhsullar	2 341.88	0.02	98 762.68	1.27
39	Plastmassa və onlardan hazırlanan məmulatlar	88 007.58	0.70	279 530.00	3.59
40	Kauçuk, rezin və onlardan hazırlanan məmulatlar	1 170.97	0.01	98 850.67	1.27
41	Emal olunmamış gön (təbii xəzdən başqa) və aşılanmış dəri	14 303.19	0.11	404.20	0.01
42	Dəri məmulatları; sərraclıq-yəhər məmulatları və qoşqu ləvazimatları; yol ləvazimatları, qadın çantaları və analoji mallar; heyvanların bağırsaqlarından hazırlanan məmulatlar (barama fibroinindən olan liflər istisna olmaqla)	116.60	0.00	16 214.62	0.21
43	Təbii və süni xəz; ondan hazırlanan məmulatlar	9.70	0.00	876.67	0.01
44	Oduncaq və ondan hazırlanan məmulatlar; ağac kömürü	1 061.32	0.01	193 358.56	2.48

A	B	1	2	3	4
45	Mantar və ondan hazırlanan məmulatlar	0.20	0.00	534.63	0.01
46	Küləşdən, alfadən və digər materiallardan hörmə üçün hazırlanan məmulatlar; səbət məmulatları və hörülmüş məmulatlar	0.04	0.00	243.04	0.00
47	Oduncaqdan və ya digər lifli sellüloz materiallardan hazırlanan kütlə; regenerasiya edilən kağız və karton (makulatura və tullantılar)	0.00	0.00	115.01	0.00
48	Kağız və karton; kağız kütlədən, kağızdan və ya kartondan hazırlanan məmulatlar	4 009.07	0.03	107 313.48	1.38
49	Çap kitablar, qəzetlər, reproduksiya və poliqrafiya sənayesinin digər məmulatları; əlyazmalar, makinada yazılan mətnlər və planlar	1 179.88	0.01	23 820.78	0.31
50	İpək	527.26	0.00	619.80	0.01
51	Yun, zərif və ya qaba heyvan tükü; at tükündən iplik və parça	173.08	0.00	781.03	0.01
52	Pambıq	45 281.97	0.36	4 346.99	0.06
53	Digər bitki mənşəli toxuculuq lifləri; kağız iplik və kağız iplikdən parçalar	71.21	0.00	2 498.87	0.03
54	Kimyəvi saplar, kimyəvi toxuculuq materiallarından olan yastı və analoji saplar	1 074.08	0.01	29 099.24	0.37
55	Kimyəvi liflər	256.85	0.00	4 680.30	0.06
56	Pambıq (vata), keçə və ya fetr və toxunmamış materiallar; xüsusi iplik; ciyə (viş), kəndir, kanat və trosalar və onlardan məmulatlar	75.17	0.00	8 850.49	0.11
57	Xalçalar və digər toxunma döşəmə örtükləri	111.51	0.00	11 981.03	0.15
58	Xüsusi parçalar; taftinqli (baftalı) toxuculuq materialları; krujevalar; qobelenlər; bəzək materialları; tikmələr	296.66	0.00	1 952.78	0.03
59	Hopdurulmuş, üzüklü, təkrarlanmış toxuculuq materialları; texniki təyinatlı toxuculuq məmulatları	18.20	0.00	6 502.77	0.08
60	Maşınla və əllə toxunma trikotaj parçalar	0.12	0.00	10 315.46	0.13
61	Maşın və ya əl toxunuşlu trikotaj geyim əşyaları və geyim ləvazimatları.	224.01	0.00	92 200.34	1.18
62	Paltar və geyim ləvazimatları, maşınla və ya əllə toxunmuş trikotajdan başqa	1 178.29	0.01	89 539.88	1.15
63	Digər hazır toxuculuq məmulatları; dəstlər; işlənmiş geyimlər və toxuculuq məmulatları; cır-cındır	18 087.02	0.14	25 949.14	0.33
64	Ayaqqabılar, getrlər və analoji məmulatlar; onların hissələri	310.61	0.00	63 033.42	0.81
65	Baş geyimləri və onların hissələri	49.79	0.00	2 602.02	0.03
66	Çətirlər, gündən qoruyucu çətirlər, çəliklər, çəlik-oturacaqlar, qırmanc, minik atları üçün qamçılar və onların hissələri	1.43	0.00	896.82	0.01
67	Emal edilmiş lələk və pərgü və onlardan hazırlanmış məmulatlar; süni çiçəklər; insan saçından məmulatlar	2.58	0.00	569.37	0.01
68	Daş, gips, sement, asbest, slyuda və analoji materialdan məmulatlar	6 776.90	0.05	45 630.22	0.59
69	Keramika məmulatları	283.27	0.00	53 724.06	0.69
70	Şüşə və ondan hazırlanan məmulatlar	110.61	0.00	72 120.56	0.93

A	B	1	2	3	4
71	Təbii və ya yetişdirilmiş mirvari, qiymətli və ya azqiymətli daşlar, qiymətli metallar, üzərinə qiymətli metal çəkilmiş metallar və onlardan hazırlanan məmulatlar; bijuteriya; sikkələr	132 408.10	1.06	28 160.99	0.36
72	Qara metallar	35 370.72	0.28	286 221.05	3.67
73	Qara metallardan məmulatlar	38 200.14	0.31	446 147.61	5.73
74	Mis və ondan hazırlanan məmulatlar	26 593.48	0.21	14 152.26	0.18
75	Nikel və ondan hazırlanan məmulatlar	2.14	0.00	1 393.71	0.02
76	Alüminium və ondan hazırlanan məmulatlar	108 775.80	0.87	61 578.93	0.79
78	Qurğuşun və ondan hazırlanan məmulatlar	8 618.44	0.07	209.21	0.00
79	Sink və ondan hazırlanan məmulatlar	967.69	0.01	1 859.36	0.02
80	Qalay və ondan hazırlanan məmulatlar	0.00	0.00	74.42	0.00
81	Digər qiymətsiz metallar; metal keramikası; onlardan hazırlanan məmulatlar	5.01	0.00	366.80	0.00
82	Qiymətsiz metallardan alətlər, qurğular, bıçaq məmulatları, qaşıqlar və çəngəllər; onların qiymətsiz metallardan olan hissələri	2 018.71	0.02	37 257.52	0.48
83	Qiymətsiz metallardan hazırlanan digər məmulatlar	173.79	0.00	35 295.53	0.45
84	Nüvə reaktorları, qazanlar, avadanlıq və mexaniki qurğular; onların hissələri	31 959.00	0.26	1 170 473.15	15.02
85	Elektrik maşınları və avadanlıqları, onların hissələri; səsyazma və səsləndirmə aparaturası, televiziya təsvirlərinin və səslərinin yazılması və canlandırılması üçün aparatura, onların hissələri və ləvazimatları	12 996.28	0.10	499 638.91	6.41
86	Dəmiryol lokomotivləri və ya mühərrikli tramvay vaqonları, dəmiryol nəqliyyat vasitələri və onların hissələri; dəmiryol və ya tramvay xətləri üçün yol avadanlıqları və qurğuları, onların hissələri; mexaniki (elektromexaniki daxil olmaqla) siqnal avadanlıqlarının bütün növləri	749.65	0.01	116 039.40	1.49
87	Yerüstü nəqliyyat vasitələri, dəmiryolu və tramvay nəqliyyat vasitələrindən başqa, və onların hissələri və ləvazimatları	9 909.93	0.08	354 399.18	4.55
89	Gəmilər, qayıqlar və üzən konstruksiyalar	371.56	0.00	14 225.94	0.18
90	Optik, fotoqrafik, kinematoqrafiya, ölçü, nəzarət, ən dəqiq, tibbi və ya cərrahiyyə alətləri və aparatları; onların hissələri və ləvazimatları	6 068.12	0.05	142 624.90	1.83
91	Bütün növ saatlar və onların hissələri	207.08	0.00	8 733.39	0.11
92	Musiqi alətləri; onların hissələri və ləvazimatları	44.08	0.00	516.28	0.01
94	Mebel; yataq ləvazimatları, döşəklər, döşək əsasları, divan yastıqları və analoji doldurulma mebel ləvazimatları; başqa yerdə adı çəkilməyən və ya təsnif olunmayan lampalar və işıqlandırıcı avadanlıqlar; üzərində ad və ya ünvan yazılmış işıq tablo və lövhələri və analoji məmulatlar; yığma tikinti konstruksiyaları	2 014.91	0.02	142 001.36	1.82
95	Oyuncaqlar, oyunlar və idman inventarı; onların hissələri və ləvazimatları	130.13	0.00	20 351.02	0.26
96	Müxtəlif hazır məmulatlar	42.75	0.00	46 651.99	0.60
97	İncəsənət əsərləri, kolleksiya əşyaları və antikvariat	119.52	0.00	2 037.13	0.03

**İxrac və idxalda keçirilən yüklərin daşınma vasitələri üzrə
miqdarı (netto çəki ilə) və dəyəri**

N/v kodu	Daşınma vasitələri	İxrac		İdxal		Cəmi	
		Netto çəki (ton)	Statistik dəyər (min ABŞ dolları)	Netto çəki (ton)	Statistik dəyər (min ABŞ dolları)	Netto çəki (ton)	Statistik dəyər (min ABŞ dolları)
10	Dəniz nəqliyyatı vasitələri	359 807.90	95 621.54	437 317.98	386 642.97	797 125.88	482 264.51
20	Dəmiryolu nəqliyyatı vasitələri	1 849 465.94	570 894.91	3 955 813.28	1 663 084.91	5 805 279.22	2 233 979.82
30	Avtoyol nəqliyyatı vasitələri	818 441.00	761 876.56	1 791 824.13	4 330 796.83	2 610 265.13	5 092 673.39
40	Hava nəqliyyatı vasitələri	93 269.57	200 744.48	13 741.17	802 158.50	107 010.74	1 002 902.98
50	Poçt	0.24	7.54	7.45	479.67	7.68	487.21
70	Stasionar nəqliyyat vasitələri	30 134 517.23	10 867 777.63	314 615.89	69 131.91	30 449 133.12	10 936 909.54
90	Özü hərəkət edən vasitələr	2 497.39	4 057.23	13 166.05	538 408.74	15 663.44	542 465.97
	Yekun:	33 257 999.27	12 500 979.90	6 526 485.94	7 790 703.53	39 784 485.21	20 291 683.43

Qısa metodoloji izahat

“Azərbaycan Respublikası xarici ticarətinin gömrük statistikasi”na Azərbaycan Respublikasının digər ölkələrlə xarici ticarət əlaqələrinə dair məlumatlar daxil edilmişdir. Verilən göstəricilər ixrac və idxal olunan malların ölkə sərhədindən keçirilən zaman xarici iqtisadi fəaliyyət iştirakçıları tərəfindən tərtib olunan gömrük bəyannamələri əsasında Dövlət Gömrük Komitəsinin Vahid Avtomatlaşdırılmış İdarəetmə Sistemindən (VAİS) alınmışdır.

Xarici ticarət əlaqələrinə dair aşağıdakı göstəricilər daxil edilmişdir:

- büdcə daxilolmaları haqqında məlumat;
- xarici iqtisadi fəaliyyət iştirakçıları haqqında məlumat;
- ticarət əməliyyatlarının həcmi haqqında məlumat;
- idxal-ixrac əməliyyatlarının həcmnin ölkə qrupları (Müstəqil Dövlətlər Birliyi, Avropa İttifaqı), ölkələr, mal qrupları (Xarici İqtisadi Fəaliyyətin Mal Nomenklaturasının 2 rəqəmli kodları üzrə), əsas mallar, mülkiyyət növləri, sövdələşmə xarakterləri, daşınma vasitələri üzrə bölgüsü;
- gömrük hüquqpozmalarına qarşı mübarizə haqqında məlumat;

İdxal-ixrac əməliyyatlarının həcmnin dəyəri ABŞ dolları ilə verilmişdir.

Göstəricilər “Azərbaycan Respublikası Xarici Ticarətinin Gömrük Statistikasının Metodologiyası”na əsasən hazırlanmışdır. Xarici ticarətin gömrük statistikasının aparılması üçün ilkin məlumatlar malların gömrük rəsmiləşdirilməsində təqdim olunan gömrük bəyannamələrində göstərilən məlumatlar sayılır.

Azərbaycan Respublikası xarici ticarətinin gömrük statistikasi ümumi ticarət uçot sistemi əsasında aparılır.

Azərbaycan Respublikasının idxalına aşağıdakı mallar daxil edilir:

- sərbəst dövriyyə üçün buraxılış gömrük proseduru altında yerləşdirilən mallar;
- təkrar idxal gömrük proseduru altında yerləşdirilən mallar;
- daxildə emal xüsusi gömrük proseduru altında yerləşdirilən mallar;
- xaricdə emal xüsusi gömrük prosedurunun müddəti başa çatdıqdan sonra gətirilən mallar;
- ölkə ərazisinə gətirilib gömrük anbarı və sərbəst zona xüsusi gömrük prosedurları altında yerləşdirilən mallar;
- son istifadə xüsusi gömrük proseduru altında yerləşdirilən mallar;
- ölkə ərazisinə gətirilib dövlətin xeyrinə imtina edilən mallar;

Azərbaycan Respublikasının ixracına aşağıdakı mallar daxil edilir:

- ixrac gömrük proseduruna müvafiq olaraq göndərilən mallar;
- təkrar ixrac gömrük proseduruna müvafiq olaraq göndərilən mallar;
- daxildə emal edildikdən sonra göndərilən mallar;
- xaricdə emal xüsusi gömrük proseduruna müvafiq olaraq göndərilən mallar;
- gömrük anbarı və sərbəst zona xüsusi gömrük prosedurları altında yerləşdirilməsi başa çatandan sonra göndərilən mallar;
- son istifadə xüsusi gömrük prosedurunun müddəti bitdikdən sonra göndərilən mallar.

Gömrük statistikasının ümumi ticarət uçot sistemində aşağıdakı mallar nəzərə alınmır:

- ölkə ərazisindən tranzit keçən mallar;
- müvəqqəti gətirilən (aparılan) mallar;
- müvəqqəti saxlanc xüsusi gömrük proseduru altında yerləşdirilən mallar;
- gömrük anbarı, sərbəst zonada yerləşdirilən və ölkənin gömrük ərazisindən aparılmaq üçün nəzərdə tutulan daxili mallar;
- ölkənin ərazisində məhv edilən xarici mallar;
- səfirlik, konsulluq, beynəlxalq təşkilatların yanındakı nümayəndəliklərin və ölkənin xaricdə yerləşən digər rəsmi nümayəndəliklərinin fəaliyyətinin təmin edilməsi üçün ölkənin gömrük ərazisindən aparılan mallar;

- xarici ölkələrin səfirlik, konsulluq və digər rəsmi nümayəndəliklərinin, beynəlxalq təşkilatların nümayəndəliklərinin fəaliyyətinin təmin edilməsi üçün ölkənin gömrük ərazisinə gətirilən mallar;
- xaricdə dislokasiya olunan hərbi hissələr üçün keçirilən mallar;
- xarici dövlətin ərazisindən keçməklə gömrük orqanları arasında daşınan daxili mallar;
- təbii fəlakət və digər fəvqəladə vəziyyətlərin nəticələrini aradan qaldırmaq, qəza-xilasətmə tədbirlərini həyata keçirmək, o cümlədən zərərçəkmişlərə paylamaq və onlara yardım etmək məqsədilə keçirilən və sonradan qaytarılması nəzərdə tutulan mallar.

Malların gömrük sərhədindən keçirilmə xüsusiyyətlərinə uyğun olaraq onların gömrük statistikasında nəzərə alınıb-alınmaması müəyyən edilir.

Aşağıdakı mallar gömrük statistikasına daxil edilir:

- qeyri-monetar qızıl, ödəmə vasitəsi kimi olmayan qiymətli metallar;
- tədavüldə olmayan banknotlar, qiymətli kağızlar və sikkələr;
- barter müqavilələri vasitəsilə sərhəddən keçirilən mallar;
- alqı-satqısı dövlət hesabları vasitəsi ilə həyata keçirilən mülki və hərbi təyinatlı mallar;
- humanitar və texniki yardım;
- hədiyyə və bəxşişlər;
- hərbi təyinatlı mallar;
- konsiqnasiya müqavilələri üzrə keçirilən mallar;
- xarici investisiyalı müəssisələrin nizamnamə fondu kimi gətirdiyi və öz istehsalı olaraq apardığı mallar;
- məlumat və proqram təminatı vasitələri;
- geriye qaytarılan mallar;
- şirkətin və müəssisələrin öz filialları və ya bölmələri arasında apardığı əməliyyatlar nəticəsində sərhəddən keçirilən mallar;
- ölkə limanlarında xarici ölkəyə məxsus gəmilərdən boşaldılan və ya Azərbaycana məxsus gəmilərin açıq dənizdə digər ölkəyə məxsus gəmilərdən əldə etdiyi balıq və digər dəniz məhsulları, dənizin dibindən çıxarılan minerallar;
- bunker yanacağı, ballast, ərzaq ehtiyatı və digər materiallar aşağıdakı hallarda nəzərə alınır:
  - Azərbaycan Respublikasının ərazisində xarici ölkəyə məxsus dəniz və çay gəmiləri, uçan aparatlara satıldıqda;
  - Azərbaycan Respublikasının ərazisində ölkənin dəniz və çay gəmiləri, uçan aparatlarının xarici ölkəyə məxsus dəniz və çay gəmiləri, uçan aparatlarından alındıqda və ya ölkə limanlarında xarici ölkəyə məxsus dəniz və çay gəmiləri, uçan aparatlarından boşaldıqda;
- poçtla və ya kuryer xidməti ilə göndərilən mallar (əgər malın həcmi və ya dəyəri qanunla müəyyən olunmuş həddən çox olarsa);
- işləyən qeyri-rezidentlər də daxil olmaqla, bütün kateqoriyalardan olan şəxslərin qanunla müəyyən edilmiş statistik müşahidə həddi normasından artıq keçirdiyi mallar;
- emal üçün və ya emal edildikdən sonra (hazır məhsul) keçirilən mallar;
- rüsumsuz ticarət mağazalarına göndərilən daxili mallar;
- təbii fəlakət və digər fəvqəladə vəziyyətlərin nəticələrini aradan qaldırmaq, qəza-xilasətmə tədbirlərini həyata keçirmək, o cümlədən zərərçəkmişlərə paylamaq və onlara yardım etmək məqsədilə keçirilən və sonradan qaytarılması nəzərdə tutulmayan mallar.

Aşağıdakı mallar gömrük statistikasına daxil edilmir:

- miqdarı və ya dəyəri statistik müşahidə həddini aşmayan mallar;
- ölkə ərazisindən tranzit keçən və ya ölkə ərazisində yalnız boşaldılıb yüklənən mallar;
- müvəqqəti aparılan və ya gətirilən mallar;

- monetar qızıl, tədavüldə olan milli və xarici valyuta (numizmatika məqsədləri üçün istifadə edilənlərdən başqa), qiymətli kağızlar;
- mülkiyyət hüquqları rezidentdən qeyri-rezidentə sərhədi keçirilmədən verilən qeyri-maliyyə aktivləri;
- kommersiya əməliyyatları predmeti olmayan mallar:
  - fiziki şəxslər tərəfindən şəxsi istifadə üçün keçirilən, miqdarı və dəyəri qanunla müəyyən olunmuş həddən çox olmayan mallar;
  - abunəçilərə göndərilən qəzet və jurnallar, digər dövrü nəşrlər;
  - xarici dövlətlərin diplomatik və digər nümayəndəliklərinin (səfirlik, konsulluq, elmi təşkilatlar və ya hərbi bazalar), həmçinin ölkə ərazisində yerləşən beynəlxalq təşkilatların keçirdikləri mallar;
  - konkret müştərinin ehtiyacları üçün hazırlanmış proqram təminatı və ya identifikasiya oluna bilən istənilən tip orijinal əsər yazılmış məlumat daşıyıcıları;
- beynəlxalq daşımaları həyata keçirən nəqliyyat vasitələri;
- beynəlxalq daşımaları həyata keçirən nəqliyyat vasitələrinin normal istismarı üçün nəzərdə tutulan texniki təchizat vasitələri, yanacaq və digər mallar;
- nəqliyyat vasitəsi sərnişinlərinin və heyət üzvlərinin istifadəsi üçün nəzərdə tutulan ərzaq ehtiyatı və digər mallar;
- Azərbaycana məxsus və ya rezidentlər tərəfindən icarəyə götürülmüş gəmilər tərəfindən tutularaq və ya istehsal olunaraq ölkəyə gətirilən dəniz məhsulları;
- ölkənin gömrük sərhədlərindən kənarında yerləşən Azərbaycana məxsus və ya rezidentlər tərəfindən icarəyə götürülən nəqliyyat vasitələri üçün aparılan yanacaq və sürtkü materialları;
- texniki xidmət göstərməsi üçün sərhəddən keçirilən nəqliyyat vasitələri;
- təmir olunmaq üçün sərhəddən keçirilən nəqliyyat vasitələri;
- sərgi eksponatları;
- idman yarışları, tamaşalar və analogi tədbirlər üçün keçirilən mallar;
- girov əşyaları və öhdəliyi təmin edən digər vasitələr;
- mal nümunələri;
- rüsumsuz ticarət mağazalarına gətirilən xarici mallar;
- sərhəddən keçirilən malların daşınması üçün qablaşdırma materialları;
- əvvəllər hər hansı bir gömrük proseduru altında yerləşdirilərək gömrük statistikasına daxil edilən və sonradan ölkədən çıxarılmadan gömrük proseduru dəyişdirilən mallar.

Malların statistik dəyəri idxal və ya ixraca dair bağlanmış müqavilələrin qiymətləri əsasında, Mərkəzi Bankın gömrük bəyannaməsinin buraxıldığı günə müəyyən etdiyi məzənnə üzrə ABŞ dolları ilə müəyyən edilərək vahid qiymət bazisinə gətirilir.

İdxalın dəyərinin qiymətləndirilməsi malın gömrük bəyannaməsində göstərilmiş SİF baza qiymətlərinə gətirilmiş faktura (kontrakt) dəyəri üzrə aparılır. SİF- (dəyər, sığorta, fraxt)-malın satış şərtidir ki, buna görə malın qiymətinə onun dəyəri, malın sığorta edilməsi və nəqli üzrə xərclər daxil edilir.

İxracın dəyərinin qiymətləndirilməsi malların gömrük bəyannaməsində göstərilmiş FOB baza qiymətlərinə gətirilmiş faktura (kontrakt) dəyəri üzrə aparılır. FOB (bortda azad)-malın satılma şərtidir ki, buna görə malın qiymətinə onun dəyəri, malın çatdırılması və gəmi bortuna yüklənməsi üzrə xərclər daxil edilir.